

tájékoztatni, s meg vagyok győződve, hogy az eperjes-aranybányai vasut e vidéken közgazdasági tényezővé növekedhetnék s hatalmas befolyást gyakorolna nemcsak az itteni erdőgazdaság emelésére, de a mi e vidéken szemelől nem téveszthető, az amerikai kivándorlás csökkentésére is.

Adalékok az ákácz ismeretéhez.*)

Irta: Földes János.

I. Történelem.

Az ákácz Észak-Amerikának jövevénye. Kipusztíthatlan erővel ragaszkodik hazánk földjéhez, jobban mint annak bármely összülöttje. És mint Hanusz István utján értesülünk,**) Unger tényleg kiderítette, hogy az ákácz a *harmadkorban* Európának benszüllött növénye volt; Unger nemcsak Stájerországban, de egyebütt is ráakadt a harmadkori Robinia Hesperidum Ungerire, mely a mi Robinia pseudoacaciánkkal megegyezik.

Őshazájára bukkant tehát nálunk a fehér ákácz, mikor száz-ezer, tán millió évek mulva ismét idekerülve, oly feltűnően jól érzi magát.

IV. Henrik és XIII. Lajos francia királyok udvari kertésze — Robin János — volt az a férfiú, ki az ákáczt 1600-ban Virginiából áthozta Franciaországba s ez által az utókort örök hálára kötelezte. Nevét megörökítette Linné, róla nevezvén el az ákáczt Robiniának. Robin fia, Vespasian, ültette 1635-ben a párisi híres Jardin des Plantesban azt az ákáczt, mely Páris egyik nevezetessége. Ezt 1859-ben Lemnis még jó erőben találta, most azonban ő is beadja elaggott derekát, mert három ágra

*) Szerző az alább közölt feljegyzésekkel, azok rendszeres összeállítása és kiegészítése után, eredetileg pályázni óhajtott az ákácz monografiájára kiírt pályázaton, mivel azonban a tárgy további kidolgozásában őt hivatalos elfoglaltsága gátolja, a nagy fáradsággal összegyűjtött anyagot elismerést érdemlő önzetlenséggel rendelkezésünkre bocsátotta közlés végett, a mivel más pályázni szándékozóknak óhajtotta az adatgyűjtést megkönnyíteni. A pályázat határideje tudvalevőleg f. é. ápril hó 30-án jár le. Szerk.

***) „Alföldünk magyarfája“ Természettud. Közl. 378/881.

oszolt törzse jórészt elkorhadt, csak gyökér- és oldalsarjaiban él még megújult életet.

A *Robinia pseudoacacia* egyéb fajzatja egy évszázad mulva követte őt az óvilágba. Így a vörös ákác (Rob. hispida) 1743-ban, az enyves ákác (Rob. viscosa) 1797-ben.

És azt hiszem, nem csalódom, ha merem állítani, hogy a Jardin des Plantes ákácjának elültetése után alig egy félszázad mulva átszármazott e fa hozzánk Magyarországra.

Hunfalvi János ugyan 1865-ben becsüli csak félszázadra azt az időt, a mióta az ákác elterjedt hazánkban, de Hanusz okoskodása után legalább 1700-ig lehet visszavinni a *R. pseudoacacia* megtelepítését. Szerinte szavahihető férfiak már az 1840-es években láttak öreg ákáczfákat, melyek oly gyakoriak voltak, akár a füzek, tehát első hirmondók távolról sem lehettek, sőt ugyanazon időben állt Váczon nagyatya háza előtt egy 1863-ig élt ákác, melyet 1840-ben a legmagasabb férfi sem tudott átkarolni s a legöregebb emberek sem ösmerték fiatalnak, átmérője közel egy méter volt. Az átmérő után korát következőleg becsülhetjük meg. Minthogy a fa fiatal korában gyorsan nőtt, később növekvésben alábbhagyott, vén korában pedig már nagyon kicsi volt növedéke, ennek megfelelőleg Illés „Homokkötés“ című munkájából vegyük e három termőhelyi osztályu ákácállományt:

1.	33 éves,	átm. 33 cm	(jó talaj)	évi vastagodás	1.00 cm.
2.	51 „	35.3 „	(közép)	„	0.69 „
3.	53 „	31.0 „	(rosz)	„	0.58 „

2.27 cm.

átlag 0.75 cm az átmérő évi gyarapodása.

A váczi 100 cm.-es ákác kora tehát $100:0.75 = 133$ év, hozzádva még a mellmagasságig 7 évet, circa 140 év vehető s így ez ákác kora 1700-ig, a kuruczfelkelésig vihető vissza. Ugyanerre az eredményre jutunk, ha a rákospalotai uradalmi parkban álló fodroslevelű ákác méreteit vesszük (Természettud. Közl. 1898. évf. 51 l.), mely a közlő — Demény Dezső — mérése alapján 150 cm átmérőjű s így $150:0.75 = 200$ éves, s így megtelepítésének dátuma $(1900-200) =$ az 1700-adik esztendő.

A harmadkorra következett e második megtelepedéssel oly erős gyökeret vert az ákác, hogy tán egy a harmadkorra következett geologiai transformációhoz hasonló új talajfelfordulás sem bírná őt innen kiszorítani. (Folyt. köv.)

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1902. évi december hó 6-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Csik* Imre, *Eleőd* Jósa, *Feilitzsch* Artur br., *Fekete* Lajos, *Havas* Ágoston, *Havas* József, *Hirsch* István, *Imecs* Béla, *Kallina* Károly, *Laitner* Elek, *Nagy* Károly, *Péck* Kálmán *Reinfusz* Bódog, *Schmidt* Ferencz, *Simon* Gyula, *Sóltz* Gyula, *Vadászfy* Jenő vál. tagok, *Bund* Károly titkár, *Cserny* Győző pénztáros és számos alapító és rendes tag.

Távolmaradásukat kimentették: dr. *Bedő* Albert I. alelnök, *Almássy* Andor, *Arató* Gyula, *Bittner* Gusztáv, *Csibý* Lőrincz, *Csupor* István, *Hangay* Géza, *Krajcsovits* Béla, *Lászlóffy* Gábor, *Szönyey* István, *Tavi* Gusztáv, *Tomcsányi* Gyula és *Vadas* Jenő vál. tagok.

I. Elnök az ülést megnyitván, mindenek előtt üdvözli az ujonnan megalakult választmányt s különösen annak új tagjait, azután köszönetet mond de *Pottere* Gerard tagtársnak a választmányi ülést megelőzőleg „a bükkfatermés erdőgazdasági kezeléséről és értékesítéséről“ tartott érdekes felolvasásáért, melynek megvitatását a legközelebbi ülés napirendjére tűzi.

II. *Pénztári jelentés.* 1902. január 1-től az egyesület pénztárába befolyt --- --- --- --- --- 61.379 K. 84 fillér kiadatott --- --- --- --- --- 49.850 „ 02 „

A pénztárban őrzött pénzkészlet a következő:
a pénztári számadás készlete --- --- --- --- --- 11.529 K. 82 fillér
az alapítványi számadás készlete --- --- --- --- --- 684 „ 47 „
a letéti számadás készlete --- --- --- --- --- 11.788 „ 06 „
összesen --- --- --- --- --- 24.002 K. 35 fillér